تازه‌های نشر

سایر محمدی

■ **انسانگرایی در تفکر اسلامی**

«انسانگرایی در تفکر اسلامی» برجسته‌ترین اثر محمد ارکون متفکر نامدار و نواندیش اسلامی است که احسان موسوی خلخالی آن را به فارسی برگرداند و انتشارات طرح نقد آن را منتشر کرد. محمد ارکون پژوهشگری ژرف نگر و یکی از بزرگ‌ترین استادان تاریخ فکر و به‌طور اخص تاریخ اندیشه اسلامی در دانشگاه سوربن فرانسه است. افزون بر پاریس به دانشکده‌های گوناگون از جمله دانشگاه تهران نیز برای تدریس دعوت شده است. کتاب انسانگرایی در تفکر اسلامی پایان‌نامه دکترای محمد ارکون در سال ۱۹۶۸ بوده و بخشی از طرح بازخوانی اندیشه‌های متفکران متقدم اسلامی چون ابن مسکویه، غزالی و... برای یافتن مؤلفه‌های مدرنی همچون انسانگرایی در آنهاست. در واقع هدف ارکون ویران کردن پیشداوری‌هایی است که غرب نسبت به جهان اسلام و بخشی از جهان اسلام نسبت به غرب دارد.

■ **نئولیبرالیسم و جهانی‌سازی**

«در برابر نئولیبرالیسم و جهانی سازی» مجموعه مقالاتی به قلم گروهی از اقتصاددانان برجسته و صاحبنظران اجتماعی چون کلیم صدیقی و جیمز پتراس و ژوزف استیگلیتز و... است که مسعود امیدی آنها را به فارسی برگردانده و نشر گل آذین ناشر آن است. از اواخر دهه هفتاد قرن بیستم مجموعه‌ای از سیاست‌های اقتصادی نئولیبرالیستی بویژه از سوی نهادهای قدرتمند جهانی شامل صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و سازمان تجارت جهانی با دیکته کردن سیاست آزادسازی قیمت‌ها، بویژه در بازار کار، قرار دادهای موقت کاری، مقررات زدایی، حذف یارانه‌ها و قطع بودجه خدمات عمومی اجتماعی در زمینه‌های آموزش، بهداشت و درمان، حامل‌های انرژی، حمل ونقل و کالایی سازی همه چیز که بر کشورهای در حال توسعه اعمال کردند و با بازپس گیری همه امتیازاتی که تحت فشار مبارزات کارگران و زحمتکشان به‌دست آمد، منجر به فقر شدید و گسترده اقشار مختلف آن جوامع شد که نمونه تازه آن یونان است. نویسندگان مقالات این کتاب معتقدند این سیاست شکست خورده نمی‌تواند نوید بخش رهایی بشریت از پیامدهای ویرانگر سرمایه‌داری نئولیبرال باشد. یک سیستم اجتماعی مبتنی بر انسان و توسعه انسانی که در ادبیات علوم اجتماعی با واژه سوسیالیسم تبیین شده می‌باید جایگزین آن شود.

■ **تفکر نقادانه**

نشر نو مجموعه‌ای تحت عنوان کلی «مجموعه راهنمای اندیشه ورزان» تدارک دیده که نخستین دفتر از این مجموعه «مفهوم‌ها و ابزارهای تفکر نقادانه» نام دارد که براساس آثار ریچارد پل ولیندا الدر به قلم مهدی خسروانی بازنویسی شده است، تفکر نقادانه دانشی است با هدف افزایش توانایی افراد در اندیشیدن، استدلال کردن و نقد کردن. تمرکز بیشتر دانش‌ها بر اصلاح یا ارتقای اندیشه‌است، اما تفکر نقادانه این گونه نیست. تفکر نقادانه پیش از آنکه به اندیشه‌ها بپردازد به اندیشیدن می‌پردازد و تلاش می‌کند کیفیت اندیشیدن افراد را ارتقا و اعتلا ببخشد. این کتاب حاوی برداشتی از تفکر نقادانه است که نوعی توافق عمومی بر سر آن وجود دارد. از این جهت به کار استادان می‌آید و برای دانشجویان نیز یک کتاب تکمیلی تفکر نقادانه در کنار کتاب‌های درسی دیگر است.

■ **مطالعات کودکی در ایران**

«درآمدی بر مطالعات کودکی در ایران» مجموعه مقالاتی است از نخستین همایش ملی کودکی در ایران به قلم گروهی از پژوهشگران این حوزه که محمد سعید ذکایی آن را گردآوری و انتشارات آگاه منتشر کرد. مؤسسه رحمان بنابر فلسفه وجودی خود که پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی است، گروه‌های آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده را به‌عنوان گروه هدف مطالعات خود برگزیده است. ورود به حوزه کودکان، یکی از گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه، با نخستین همایش ملی کودکی در ایران (مهرماه سال ۱۳۹۴) آغاز شد. این مجموعه شامل ۱۱ مقاله از محمد سعید ذکایی، سید مهدی یوسفی، احمد شبانی، دکتر امیر حمزه زینالی، صادق شریعتی نسب، مرتضی کریمی، مریم حسینی، میترا اسفاری، ثمره صفت‌خانی، آزاده سالمی و... است و گردآورنده تلاش کرده در انتخاب مقالات با توجه به برخی عرصه‌های مغفول و مهم این سنت، تنوع و تکثر گفتمانی آن نشان داده شود. نخستین مقاله به معرفی مفاهیم، مسائل و رویکردهای عمده سنت مطالعات کودکی می‌پردازد، مقاله دوم در سنتی تاریخی تمایزیابی نهادهای ادبیات کودک را در سال‌های دهه چهل دنبال می‌کند و...

■ **سرگذشت شگفت‌انگیز حیات**

«سرگذشت شگفت‌انگیز حیات روی زمین» نام کتابی به قلم ریچارد داوکینز است که دکتر محمدرضا توکلی صابری ترجمه کرده و ناشر آن انتشارات معین است. این کتاب در ۱۳ فصل همراه با پیشگفتاری به قلم نویسنده و پیش‌درآمدی از مترجم به توضیح نظریه تغییر و تحول جانداران می‌پردازد و دلایل علمی آن را ارائه می‌دهد و گوشه کوچکی از این جهان نامتناهی را به ما می‌نمایاند. این نظریه نشان می‌دهد که تغییر و تحول جزو ذاتی خمیره حیات است و این خمیره پیوسته در حال دگرگونی است. داروین از جمله بزرگ‌ترین اندیشمندان حوزه علم با ارائه نظریه تغییر و تحول گونه‌های جاندار و برانداختن نظریه ارسطویی، مبنی بر ثابت و بدون تغییر بودن شکل جانداران، زیست شناسی و پزشکی را برای همیشه دگرگون کرد و تأثیر بس دامنه‌داری بر دانش بشری و تفکر فلسفی برجای نهاد. ریچارد داوکینز در این کتاب دلایل، مدارک و شواهد علمی فراوانی را از فسیل شناسی، جنین شناسی و گیاه شناسی، ژنتیک مولکولی، جانورشناسی و زمین شناسی برای توضیح و تبیین نظریه تکامل جانداران ارائه می‌کند.

■ **معنای زندگی**

«معنای زندگی» اثر تری ایگلتون و «وزن چیزها» اثر جین کازر دو عنوان از کتاب‌هایی هستند که با ترجمه عباس مخبر توسط نشر آگه به ترتیب در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲ منتشر شده بودند و حالا با طرح جلد جدید و در قطع کوچک‌تر از رقعی از سوی نشر «بان» به بازار آمدند. تری ایگلتون که یکی از منتقدان و نظریه‌پردازان بنام ادبیات مدرن شناخته می‌شود در این کتاب با استفاده از نقل قول‌های نویسندگان برجسته جهان و آثار شاخص در حوزه ادبیات، فلسفه و تاریخ، فلسفه زندگی را به زبانی سهل و ممتنع توضیح می‌دهد. از آلتوسر، بکت، شوپنهاور، هایدگرو... همه پرسش‌هایی که در زندگی ممکن است یک ذهن کنجکاو و یک مغز مسأله دار با خود در میان گذارد، تری ایگلتون پاسخ آن را از زبان این متفکران بیرون می‌کشد و با خواننده این کتاب در میان می‌گذارد. «وزن چیزها» یا فلسفه و زندگی خوب، کتاب دیگر عباس مخبر مانند کتاب قبلی به فلسفه و هنر زندگی اختصاص دارد.

■ **اهمیت زمان**

«اهمیت زمان: میراث زمین شناسی برای اندیشه علمی» اثر مایکل لدرا با ترجمه محمدرضا اسمعیل بیک را انتشارات مازیار منتشر کرد. انتشارات مازیار که در سال ۹۴ از سوی انجمن ترویج علم ایران به‌عنوان ناشر برگزیده معرفی شد، در زمینه چاپ و انتشار بیش از ۹۰ عنوان کتاب علمی گوی سبقت را از همه ناشران ربود و کتاب «اهمیت زمان» در زمینه توسعه علم زمین‌شناسی یکی از آنها است. نویسنده این کتاب نگاهی بسیار ارزشمند به پیشینه بعضی از مفاهیم کلیدی دارد که امروزه در علوم زمین از آنها استفاده می‌کنیم. این کتاب زمینه تاریخی گسترش این ایده‌ها را بیان می‌کند. سهم هر دانشمند و متفکر را به تنهایی باز می‌کند و نشان می‌دهد که چنین ایده‌هایی چگونه به شکل دادن دیدگاه ما از علم و جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، کمک می‌کند.

عکس: ایران

گفت‌وگو با جواد ماه‌زاده، نویسنده رمان «وداع در ال‌مارتینو»:

هنر، جایگاه موعظه نیست

ملیسا معمار

جواد ماه‌زاده، نویسنده رمان‌های «خنده را از من بگیر»، «ریحانه دختر نرگس» (رمان نوجوان) و «لالمونی»، بتازگی رمانی دیگر برای مخاطبان نوجوان نوشته و منتشر کرده است. او در سال ۹۴ موفق شد نشان نقره‌ای لاک پشت پرنده را به خاطر رمان «ریحانه دختر نرگس» از آن خود کند. رمان تازه او «وداع در ال مارتینو» که در نشر محراب قلم منتشر شده است، داستانی پرماجرا و حادثه دارد و می‌توان آن را نخستین رمان گانگستری ایرانی برای مخاطبان نوجوان دانست. گفت‌وگویی که می‌خوانید درباره همین کتاب است.

■ آقای ماه زاده این دومین رمان شما برای نوجوان‌هاست. دو رمان هم در حوزه بزرگسال نوشته‌اید. وجه مشترک همه اینها، محور بودن شخصیت‌های نوجوان است. چرا همه آثارتان را به رده سنی نوجوانان اختصاص نداده‌اید؟

هر سوژه یا قصه‌ای مخاطب خاص خود را دارد. هرکدام از رمان‌هایی که نوشته‌ام، از ابتدا با درنظر گرفتن مخاطبش طرح‌ریزی شده است. برای نوشتن رمان نوجوان، فقط داشتن شخصیت‌های نوجوان کافی نیست و همه ماجراها و دنیایی که قرار است خلق شود، با روحیات و سطح سنی این مخاطب باید در پیوند باشد. رمان اولم (خنده را از من بگیر) را نوجوان امروز می‌تواند راحت بخواند اما دغدغه‌ها و دنیای ذهنی شخصیت‌هایش را که متعلق به دهه شصت است، چندان درک نمی‌کند. رمان «لالمونی» هم اساساً زبان متفاوتی دارد و حتی شاید خواننده بزرگسال هم آن را تجربه‌ای ناتورالیستی و نامتعارف بداند.

■ «وداع در ال‌مارتینو» در نگاه نخست به نظر می‌رسد که یک رمان ترجمه‌ای است؛ چطور شد که تصمیم گرفتید سراغ موضوعی کاملاً غربی بروید که مربوط به نازی‌ها و دوران بعد از جنگ جهانی دوم است؟

ابتدا طرح قصه‌ای جنایی و گانگستری داشتم ولی نمی‌دانستم چگونه با توجه به فضاهای شهری ایران، می‌توانم حوادث آن را در ایران ترسیم کنم. در ایران، با توجه به تاریخ و جامعه‌ای که داشته‌ایم، با شکل دیگری از باندهای تبهکاری مواجه بوده‌ایم. بافت قصه من کاملاً غربی بود و باید آن را در موقعیتی غیر از ایران تعریف می‌کردم. این‌طور شد که قصه را تغییر ندادم و شروع به مطالعه تاریخی درباره دوره نازی‌ها و اروپای آن زمان کردم تا جزئیات داستانم را کامل کنم. برایم مهم بود که گرایش‌های فکری و سیاسی و تحولات تاریخی آن دوره به نحوی در داستان منعکس شود که نه رمانم تاریخی صرف باشد و نه خالی از اطلاعات تاریخی. سعی کردم جنبه‌های هیجانی و گانگستری داستان را با وقایع دوران پس از جنگ جهانی دوم تلفیق کنم و یک داستان پرحادثه بنویسم.

■ نوجوانان تا چه اندازه می‌توانند با جنبه‌های مختلف این رمان، از جمله بسترتاریخی آن، تعدد شخصیت‌ها، صحنه‌های آمیخته با خشونت و غیره ارتباط برقرار کنند؟

من قبل از نوشتن رمان برای نوجوانان، آثار زیادی را در این مقطع سنی مطالعه می‌کنم. باید توجه داشت که کتاب خواندن نوجوانان امروز با گذشته خیلی فرق کرده است. در گذشته انتخاب‌های ما بسیار محدود بود و آثار زیادی برای خواندن در دسترس نداشتیم اما امروز قدرت انتخاب نوجوان‌ها برای مطالعه افزایش پیدا کرده است و آنها انواع و اقسام کتاب‌ها را در موضوعات و ژانرهای متفاوت در دسترس دارند. به نظر من نوجوانی که براحتی می‌تواند کتاب‌های وحشتناک و جادوگری را - که گاهی هضم شان برای من هم سخت است - بخواند و بفهمد، چیز عجیبی نیست که این کتاب رئالیستی را براحتی بخواند و درک کند. از طرف دیگر، این رمان تنها دو شخصیت اصلی دارد که مایکل و پدرش هستند؛ بقیه شخصیت‌ها مانند مادر مایکل که حضور ندارد و راجع به او صحبت می‌شود، النا و مادرش که با شخصیت اول داستان در ارتباطند و بقیه، همگی شخصیت‌های فرعی به حساب می‌آیند و خیلی پررنگ نیستند. در نتیجه پیگیری رمان برای مخاطب چندان سخت و دشوار نیست.

■ این رمان دارای فضایی گانگستری و جنایی است، مسیری ملودرام و احساسی را نیز دنبال می‌کند. این موضوع در سایر داستان‌های شما هم دیده می‌شود؛ ماجرای عاشقانه از ابتدا جزئی از رمان بود یا بعد به آن اضافه شد؟

این خط عاطفی جزئی از قصه‌ام بود و از ابتدا این طرح را داشتم که در کنار ماجرای جنایی و تاریخی کتاب، داستانی عاطفی را هم میان شخصیت‌های داستان ایجاد کنم. «وداع در ال مارتینو» در اصل رمانی گانگستری محسوب می‌شود ولی رگه‌های پررنگی از عطوفت، انسانیت و عشق در آن هست که شخصیت‌ها را از حد اعلای قساوت و خشونت، به ابعاد انسانی‌شان نزدیک می‌کند. به هرحال ماجراها در ایران رخ نداده و دست من برای ساختن ماجرایی عاشقانه در رمان بازتر بود. از طرفی هرچه جلوتر می‌رویم، وجه عاطفی داستان، وجه جنایی و خشن داستان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و به نوعی فضا را تلطیف می‌کند. مایکل که تا نیمه‌های رمان مجبور است همراه پدرش و به نوعی حتی شریک و دخیل در برخی جنایت‌ها باشد، بتدریج و با تغییر موضع پدرش، در مسیری دیگر قرار می‌گیرد.

■ در این رمان هم صحنه‌های جنایی به تصویر کشیده می‌شود، هم گاهی با مطالب طنزآمیز و به نوعی آمیختگی فضای طنز و درام مواجه می‌شویم. آیا این شیوه و شگردی برای تلطیف فضای رمان است؟

اصولاً هیچ کتابی برای بچه‌ها نوشته نمی‌شود که خالی از تعلیق و هیجان باشد. بر این اساس سعی کردم اوج تعلیق و هیجان را در وجه حادثه‌ای داستان ایجاد کنم و صحنه‌ها را طوری طراحی کنم که مخاطب احساس کند درحال تماشای فیلم سینمایی است، اما در جاهایی که جنایتی در کار نیست و مایکل با شخصیت‌های فرعی ارتباط بیشتری برقرار می‌کند، سعی کردم از طریق دیالوگ‌ها یا فضاسازی‌ها، طنز را وارد ماجرا کنم تا رمان از حرکت و جذابیت نیفتد و خواننده سرخورده و دل‌زده نشود.

■ در سال‌های اخیر در جوامع مختلف، شاهد افزایش جنگ و خشونت هستیم، اغلب نویسندگان و شاعران تلاش می‌کنند کودکان و نوجوانان را به صلح و دوستی دعوت کنند و حتی المقدور فضای ذهنی آنها را از جنگ و خونریزی و جنایت دور نگه دارند. فکر نمی‌کنید این رمان بیش از حد خشن است؟

هیچ نویسنده خلاق و مستقلی طرفدار خشونت نیست. این رمان درباره فعالیت یک گروه تبهکار طرفدار هیتلر است که می‌خواهند مخالفانشان را از میان بردارند. رمان‌ها و فیلم‌های زیادی در این‌باره نوشته و ساخته شده که جملگی حامی صلح و نافی خشونت بوده‌اند. هر قصه‌ای به فراخور مضمونش پیش می‌رود و اگر می‌گوییم «ترویج خشونت»، یعنی اینکه رمانی خواسته باشد چنین رفتارهای خشن و کشتارهایی را تطهیر و ترویج کند! در «وداع در ال مارتینو» پدر مایکل علیه گروه جنایتکاری که عضو آن است، می‌شورد و تغییر عقیده می‌دهد و از سوی سایر اعضای گروه تحت تعقیب قرار می‌گیرد. درواقع رمان دو نیمه دارد؛ در نیمه اول، پدر در خدمت گروه دون کارلوس است و در نیمه دوم علیه آن. در پایان داستان، پدر در مقابل عقیده سابقش ایستاده و می‌خواهد جبران مافات کند.

> هیچ نویسنده خلاق و مستقلی طرفدار خشونت نیست. این رمان درباره فعالیت یک گروه تبهکار طرفدار هیتلر است که می‌خواهند مخالفانشان را از میان بردارند

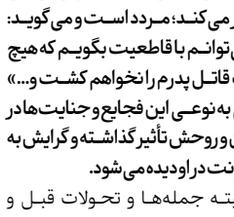

■ اما در پایان وقتی که مایکل حوادث فاجعه‌بار ماه‌های گذشته‌اش را در ذهن مرور می‌کند؛ مرد است و می‌گوید: «نمی‌توانم با قاطعیت بگویم که هیچ وقت قاتل پدرم را نخواهم کشت و...» یعنی به نوعی این فجایع و جنایت‌ها در ذهن و روحش تأثیر گذاشته و گرایش به خشونت در او دیده می‌شود.

البته جمله‌ها و تحولات قبل و بعدش را هم باید مرور کنیم. مایکل به‌عنوان پسری که همراه پدرش شاهد جنایات مختلفی بوده است، هنگامی که می‌تواند انتقام پدرش را بگیرد، با وجود اینکه اسلحه در دست دارد و قاتل پدرش زیر دستش است، او را نمی‌کشد تا اینکه پلیس می‌آید. در حالی که مایکل چند ماه به همراه پدرش در جریان گانگستربازی‌ها و تبهکاری بوده است اما نمی‌خواهد دیگر با اسلحه زندگی کند. پایان‌بندی داستان به گونه‌ای است که مخاطب را به فکر و تأمل وا می‌دارد که آیا مایکل توانسته خشمش را فرو بنشاند و در پایان زندگی را انتخاب کند یا اینکه روزی دست به انتقامگیری خواهد زد؟

■ آیا نگران نیستید که مخاطب به این مرحله از درک نرسد یا تفسیر خاص خودش را داشته باشد؟

وقتی شخصیت تبهکار این کتاب (پدر مایکل) پا روی اشتباهات گذشته‌اش می‌گذارد و تصمیم می‌گیرد به جای تبعیت از مافوقش در به قتل رساندن شخصی دیگر، آن فرد موردنظر را از مهلکه فراری دهد و خود نیز به همراه پسرش متواری شود، چطور ممکن است تفسیری غیرانسانی از داستان داشت؟ فارغ از این رمان، به نظرم باید تکلیفمان را با داستان و ادبیات مشخص کنیم. اسکار وایلد گفته است: «چیزی به اسم رمان اخلاقی یا غیراخلاقی وجود ندارد. رمان‌ها یا خوب نوشته می‌شوند یا بد.» هنر در جایگاه موعظه نیست و ادبیات داستانی قرار است فقط قصه بگوید. من با این دیدگاه افلاطونی که معتقد است برای رسیدن به مدینه فاضله باید هنر و ادبیات را کنترل کرد، مخالفم. این نگاه همان است که می‌گوید موسیقی فقط باید حماسی باشد نه طرب‌انگیز یا غم‌انگیز. باید بپذیریم که خواننده داستان، فردی عاقل است و آنچنان تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد که نتواند هیجاناتش را کنترل کند. اگر معتقد به رسالتی برای ادبیات باشیم، خواه ناخواه باید نظارت و سانسور را نیز بپذیریم تا دولت‌ها آثار هنری را از فیلترهای موردنظرشان بگذرانند و آن گونه که مایلند، به خواننده منتقل کنند.

■ اما در دنیا خیلی از فیلم‌های خشونت‌آمیز ارزیابی و رده‌بندی سنی دارند تا بچه‌ها نتوانند هر فیلمی را تماشا کنند.

درباره تأثیر فیلم‌های خشن همواره این مناقشه وجود داشته است، اما در خود کشورهای غربی پژوهش‌هایی انجام شده است که آیا فیلم‌های خشونت‌بار تأثیرات تعیین‌کننده‌ای بر افزایش خشونت دارند یا خیر؟ در انگلستان تحقیقات مفصلی انجام شده و نتیجه گرفته‌اند که روی هم‌رفته هیچ رابطه معناداری بین این دو نیست، زیرا در وقوع هر واقعه خشن، عوامل مختلفی دخیل هستند و نمی‌توان در این مورد، یقه هنر یا ادبیات را گرفت. اصلاً می‌توان تحقیقی میدانی انجام داد که چه تعداد و چند درصد از خشونت های منجر به زندان‌ها یا دارالتأدیب‌ها تحت تأثیر خواندن کتاب بوده است؟ مطمئن باشید که هیچ قاتلی پای درس ادبیات نبوده است.

پیشخوان کتابفروشی‌ها

آیناز محمدی

«فتح بین‌النهرین» بازدهمین دفتر از مجموعه شعر جهان انتشارات سولار است که به جنی لوئیس شاعر اهل ولز اختصاص دارد و محمد صادق رئیسی این شعرها را به فارسی برگردانده. جنی لوئیس می‌گوید این کتاب با کنکاشی پیرامون سهم پدر من در اردوگاه بین‌النهرین در جنگ جهانی اول به عنوان ستوان دوم هنگ چهارم مرزهای ولز جنوبی که حالا رژیم سلطنتی ولز است، آغاز می‌شود. پدر شاعر در کوت‌العماره عراق در جنگ جهانی اول مجروح می‌شود و شاعر و خواهرش هنوز کودک بودند که پدر را از دست می‌دهند و زمانی که جنگ در عراق با حمله امریکا شعله‌ور می‌شود همانندی‌هایی بین این جنگ و جنگ اول جهانی می‌بیند. جنی لوئیس توجه ویژه‌ای در اشعارش به جنگ دارد، جنگ از منظر وی همیشه مخرب و ویرانگر است. عامل از بین بردن هویت انسانی است. نابودکننده فرهنگ و تمدن بشری است. به همین خاطر بی‌پروا و از نگاه زنانه و مادرانه به مسأله جنگ و پیامدهای آن می‌پردازد. **«نقاش‌ها همیشه پول دوست داشته‌اند»** مجموعه مطالبی است نوشته جودیت بن هامو- هوئه با ترجمه لیلی گلستان که نشر مرکز منتشر کرد. نویسنده در این کتاب به زندگی و آثار سیزده نفر از بزرگ‌ترین نقاشان جهان معاصر می‌پردازد که آیا برای همه این هنرمندان چه نقاش باشند چه مجسمه‌ساز یا به اصطلاح رایج امروز اهل هنرهای تجسمی، انگیزه کارپول درآوردن بیشتر است یا انگیزه و اصالت را به هنر می‌دهند؟ جودیت بن دیدگاه‌های نقاشانی از دور، روبنس، رامبرانت تا کوربه، کلودمونه، ون گوگ و پیکاسو و هگریت را زیر ذره‌بین می‌برد و می‌گوید هر کدام از فصل‌های این کتاب با جذبه یک حقیقت بررسی شده است. روندی که سعی دارد ایده‌ها را به صورتی دگرگون محقق کند. این ایده‌ها نه متعلق به اندی وارهول، نه دمین هرست، نه جوف کونز و نه تاکاشی موراکامی، که میل به پول درآوردن را در اندازه‌ای بس بزرگ به وجود آورده‌اند. روبنس و دیگرانی هم هستند که درس‌هایی برای آنها دارند، آنها هم با استادی تمام طلا ساختن (پول پارو کردن) را بلد بودند اما برای هنر خود ارزش و اصالت قائل بودند. **«زوال»** نام رمانی برای نوجوانان نوشته بتنی گریفین نویسنده انگلیسی است که با ترجمه آنیتا یارمحمدی از سوی نشر پیدایش منتشر شد. نویسنده، این رمان را براساس داستان مشهور «زوال خاندان آشر» ادگار آلن‌پو که در ژانر وحشت از برجسته‌ترین‌های ادبیات داستانی در جهان شناخته می‌شود، نوشته است. رمان زوال هم با همین رویکرد ماجرای قصری را از یک خاندان نفرین شده روایت می‌کند. داستان آلن‌پو از زاویه راوی سوم شخص نوشته شده بود اما در این رمان نویسنده، خواهر شخصیت اصلی داستان آلن پو یعنی مادلین را برای روایت پردازی انتخاب می‌کند اما حوادث داستان و دیگر شخصیت‌ها که در داستان آلن پو حضور داشتند در این رمان هم حضور دارند با همان نام و مشخصات اما رمان زوال جذابیت خاص خودش را دارد. حتی اگر همه چیز در خانه جادو زده آشر اتفاق افتاده باشد. **«با خیال‌ها و بی‌خیال‌ها»** مجموعه هفده داستان کوتاه نوشته حسن لطفی است که نشر ثالث منتشر کرد. حسن لطفی منتقد فیلم است اما سال هاست که داستان و رمان می‌نویسد یک کتاب هم به اسم درس‌هایی درباره نامه‌نویسی، منتشر کرده است. نویسنده اگرچه در نخستین صفحات کتاب تردیدهایش را به این صورت آشکار کرده است که گفتم داستان‌ها را دو بخش کنم یک بخش برای داستان‌هایی که لبریز از خیال است، بخش دیگر خاص داستان‌هایی که حضور تخیل در آنها کمرنگ است، نشد. نفهمیدم کدام داستان با خیال و کدام بی خیال است. واقعیت این است عنصر تخیل به وجه بارزی در اغلب داستان‌های این کتاب حضوری انکارناپذیر دارد. برخی از داستان‌ها مثل قطره عاشق در فضای سوررئال می‌گذرد، مهم‌ترین ویژگی داستان‌های لطفی تصویری بودن آنهاست. **«تخم مرغ چهارگوش»** مجموعه بیست داستان کوتاه هکتور هیو مونرو (ساکی) نویسنده انگلیسی متولد برمه است که با برگردان مزدک بلوری از سوی نشر نی منتشر شد. این نویسنده در ۲۳ سالگی مدتی در برمه افسر پلیس بود اما پس از ابتلا به مالاریا به انگلستان برگشت و در اتاق مجردی‌اش نوشتن را با مطالبی در زمینه طنز سیاسی آغاز کرد. سال ۱۹۰۰ نخستین کتابش را منتشر کرد. تخلص ساکی را از واژه فارسی ساقی در رباعیات خیام وام گرفت و همه داستان هایش را با همین نام امضا و منتشر می‌کرد. در جریان جنگ جهانی اول داوطلبانه به خدمت سربازی رفت و چون سربازان عادی در سنگرها جنگید و در ۱۹۱۶ در حین خدمت کشته شد. کتاب «تخم مرغ چهارگوش» مجموعه‌ای است از بهترین داستان‌های کوتاه این نویسنده، برخی از داستان‌های این کتاب در آنتولوژی‌های مختلف به عنوان داستان‌های برگزیده بارها چاپ شده‌اند. **«آلوت»** رمانی از امیر خداوردی است که انتشارات نگاه منتشر کرد. خداوردی می‌گوید: داستان حاضر اگرچه برگرفته از تاریخ و ملهم از حوادث روز منطقه است اما تمام شخصیت‌های آن ساختگی است و تنها می‌توان آن را با تکفیر و سلفی گرایی افراطی تطبیق کرد. در بخشی از رمان می‌خوانیم عبدالوهاب اسم نخستین فرزندش را محمد گذاشت و آرزو کرد فقیهی بزرگ شود. جد اعلای او که فقیهی بزرگ بود محمد نام داشت و لقبش فخرالدین بود و کنیه‌اش ابومنصور... در بخش دیگر رمان در ادامه سرگذشت محمد می‌خوانیم: به شب نکشید که ملامحمد فرار کرد کسی هم نفهمید کی از خانه محقرش در جنب مدرسه، بیرون رفته بود و زن و بچه هایش را رها کرده بود. به زنش گفتند او دیگر شوهرت نیست چون مرتد شده و اگر خبری از او یافتی باید اعلام کنی چون قتل مرتد واجب است. **«ماهی‌ها همیشه بیدارند»** داستانی بلند از اری دلوکا نویسنده خوش نام ایتالیایی است که غلامرضا امامی به فارسی برگردانده و انتشارات مروارید آن را منتشر کرده است. اری دلوکا از بیست سالگی هم نوشتن را شروع کرد و برای گذران زندگی به کارگری و بنایی روی آورد و به آجرچینی می‌پرداخت. حاصل بیست سال کارگری از او نویسنده‌ای ساخت که براساس تجربه زیسته‌اش نخستین رمان خود «حالا نه، اینجا» را نوشت که خوش درخشید. «ماهی‌ها همیشه بیدارند»؛ زمانی که منتشر شد در فهرست کتاب‌های پرفروش سال ایتالیا قرار گرفت. او حالا نه به عنوان نویسنده، که به عنوان روزنامه‌نگار در یکی از معتبرترین روزنامه‌های کشورش قلم می‌زند و علاقه‌مندان بسیار دارد. **«روزی که رهایم کردی»** رمانی نوشته النا فرانته با ترجمه شیرین معتمدی است که نشر نون منتشر کرده است. این رمان‌نویس که با نام مستعار النا فرانته می‌نویسد: نویسنده‌ای باهویتی مرموز است که کسی نام واقعی‌اش را نمی‌داند اما آثارش به زبان‌های مختلف ترجمه می‌شود و در تیراژهای میلیونی به فروش می‌رسند. این پدیده، بازارهای کتاب جهان را در نوردیده و چنان اهمیتی پیدا کرده که مجله تایم نام او را در فهرست ۱۰۰ شخصیت تأثیرگذار دنیا در سال ۲۰۱۶ قرار داده است. از این رمان یک اقتباس سینمایی شده و فرانته برای این رمان نامزد نهایی جایزه ویارجو، نامزد جایزه بوکر و برنده مدال طلای جایزه ناشر مستقل شده است. **«خرگوش‌ها و مارهای بوآ»** نام رمان فاضل اسکندر نویسنده ایرانی الاصل گرجستانی است که آبتین گلکار آن را به فارسی ترجمه کرده و نشر افق ناشر آن است. فاضل اسکندر (۲۰۱۶-۱۹۲۹) با ایران پیوندی خونی دارد. پدرش مهاجری ایرانی بود که در گرجستان کارخانه آجرپزی داشت. این رمان تمثیلی از مشهورترین آثار این نویسنده است و پژوهشگران و منتقدان ادبیات، این رمان را با مزرعه حیوانات جورج اورول مقایسه می‌کنند. نویسنده که تجربه زندگی در فضای گرجستان دوران استالین را دارد بی‌شباهت به فضای رمان مزرعه حیوانات نبوده است. **«ستاره سرگردان»** رمانی از ژان ماری گوستاو لوکلزیو نویسنده فرانسوی برنده نوبل ادبیات ۲۰۰۸ است که سجاد تبریزی آن را به فارسی ترجمه کرده و نشر آموت ناشر آن است. این رمان داستان دو دختر، یکی یهودی و فرانسوی و دیگری مسلمان و فلسطینی است. دختر یهودی پس از جنگ جهانی دوم از فرانسه آواره و عازم سرزمین‌های اشغالی می‌شود و در همین زمان دختر فلسطینی در شهر عکا در خانه‌ای زیبا همراه با خانواده‌اش زندگی می‌کند. تا اینکه یک روز از طرف سازمان ملل به خانواده دختر فلسطینی اخطار می‌شود که به مدت سه روز این شهر را ترک کنند و... انتشارات نقش و نگار با همکاری انتشارات بیژه رمان معروف جورج اورول را با ترجمه و تفسیر دکتر سعید کوشا تحت عنوان **«باز هم قلعه حیوانات»** منتشر کرد. این رمان که تاکنون ده‌ها ترجمه از آن در طول چند دهه گذشته منتشر شده ترجمه‌ای تازه است که کمتر از هشتاد صفحه از حجم این کتاب را به خود اختصاص داده و بیش از دویست صفحه‌اش به نقد و تحلیل و تفسیر اختصاص دارد. این کتاب در سه بخش و هشت فصل تدوین شده است. بخش اول طی فصل ۱ و ۲ ترجمه متن قلعه حیوانات و خلاصه داستان آمده، در بخش دوم کتاب، نویسنده طی فصل‌های سوم و چهارم به کالبد شکافی داستان می‌پردازد و به تحلیل شخصیت‌های داستان و اشارات داستان به واقعیات شوروی و نظام‌های تمامیت‌خواه است. بخش سوم تحلیل نام دارد و دکتر کوشا طی فصل‌های ۵ تا ۸ افسانه مردم و مکث بر تولت برشت در برابر بت خلق (استالین) را مورد توجه قرار می‌دهد. رابطه دل و شمشیر در نظام استالینی، گمراهی رهبران را به کنکاش می‌نشیند. **«خورشید گرفتگی این ماه»** مجموعه شعری سروده مصطفی فخرایی است که انتشارات بوتیمار منتشر کرد. شاعر در این مجموعه به لحاظ بازی‌های زبانی، خلق فضاهای تازه و خرق عادت موفق است. تصویرهای سوررئال در این شعرها بدیع و مخاطب را از لذت متن بی‌نصیب نمی‌گذارد. این اشعار نشان می‌دهد که شاعر سیاه مشق‌های فراوانی را دور ریخته و آن چه را در معرض دید و داوری علاقه‌مندان قرار داده به لحاظ شعریت و ادبیت متن جزو تجربه‌های موفق اوست.